

GENÇLİĞİN KURTULUŞ REÇETESİ

Hamd ve övgü, şükür ve minnet âlemlerin rabbi olan Allah (cc)'a mahsustur. Selam ve salât, Hz Muhammed (asm)'in kardeşleri olan peygamberlerin (as) ve onları takip eden kardeşlerimin üzerine olsun.

Var oluş sürecinin en heyecanlı deminde, akıl freninin devre dışı kaldığı hengâmda, his ve heves baskısına yenik, imdat hal duruşunun sahibi genç insan...

"Gençlik" tabiri ile anılan, **"delikanlı"** ifadesi ön ismi olan, hayatına yön veren tohumların atıldığı veya kaybedildiği dönem ile anlam bulmakta. Kırılmaların, taşkınlıkların, içe kapanmaların, isyanların tavan yaptığı zaman diliminin sakinidir genç veya gençlik.

Hayat serüveni zaman merkezli değerlendirildiğinde, gözü dünyaya açma ile başlayan, gençlik ve ihtiyarlıktan sonra kapama ile noktalanacak bir süreç. Başlangıç ve son arasında sıkışmış halleri ile nursuz ve iknasız bırakılmışlığın bedelini hayatları boyunca ödemekten geri bırakılmadılar. Öyle ya ellerinden tutmak, doğruya yönlendirmek, düşüğü zaman kaldırmak, güven vermek, önüne çıkabileceklere karşı uyarmak biz bu yolu aşanlara düşer. Genç olanın bakış açısı ve zaafalarını, tehlike ve beklentilerini, umut ve hayallerini bir alimin rehberliğinde yorumlamak belki istikametli bir hayata mazhariyetlerini sağlar.

"Gençlik damarı, akıldan ziyade hissiyatı dinler. His ve heves ise kördür, akıbeti göremez."[\[1\]](#)

Genç insanın uçlarda kalan hemcinslerinden önemli farkı, enerjisinin had derecede izlemesidir. Bu durum dünyasında "ulaşamaz" ifadesini silmiş bulunmakta. Ona göre hayat, duygu, istek ve hayallerini tatma ve kavuşma fırsatıdır.

Akıl, vicdan, kalp, sır, ruh gibi özelliklerinin merkezinde, kendini ve etrafını saran âlemleri algılama ifadesinde hayat mücadelesini vermekte. Akıldan yoksun hissin verdiği kararların, hesaba katmadığı sonuçlarının esaretinden özgürlüğe kavuşmanın çarelerini aramakta. Bu bakışta akıbetin görünmemesi nedeniyle sürekli önüne çıkan hayal kırıklıkları olmuş. Peşin lezzete ödediği fiyatın çok yüksek olduğunu aklı başına geldikten sonra anlamakta.

Gençliğin zindelik hissi ebedi ve hiç tükenmeyecek zannı sahibine vermekte. Bu halden dolayı cüretkar ve sınır tanımaz hareket kabiliyetine sahiptir. Böylesinin kendine ve etrafına zararı büyük olduğu gibi dünya ve ahret saadetini tehlikeye

sokmakta. Bu durumdaki birine alimin dili ile

“Gençlik gidecek, sefahatte gitmişse hem dünyada, hem ahirette binler bela ve elemeler netice verdiğini ve öyle gençler ekseriyetle suiistimal ile israfat ile evhamlı hastalıklarla hastanelere veya taşkınlıklarıyla hapishanelere veya sefahat hanelere veya manevi elemelerden gelen sıkıntılarla meyhanelere düşeceklerini anlamak istersen, hastanelerden ve hapishanelerden ve kabristanlardan sorunuz!”[\[2\]](#)

uyarı ve davetiyesini hatırlatıp bu konuda kazalar geçirmiş olanları, geçirebilecekler üzerinden yorumlayıp yol haritası ortaya koymakta. Nereden geldiğini, ne için geldiğini ve nereye gideceğini çözememiş insan tasviri, genç üzerinden değerlendirilmekte. Gençliğin sağlam duramayan hayat direklerinden olacak ki, bir ihtar bir hatırlatma ve uyanışa hizmet niyeti ile ifadelere peş peşe yer verilmiş. Bu bakışa, emeğe hizmet adına başlıklar altında incelenecek olursa.

- Gençliğin ebedi olmadığını, belirlenmiş bir süreye bağlı olduğunu hatırlatır. Bu hatırlatma belki o an genci etkilemez. Fakat peşinden gelen soru ve uyarılar ile başındaki gaflet havasını dağıtmaya başlar.

- Gençliğini sefahatle mi geçirdin? Zevk, eğlence ve yasak şeylere düşkün müsün? Akılsızlık edip sonunu düşünmeden har vurup harman mı savuruyorsun? Sonunu düşünmeden, harcamaktan bitirmekten korkmuyor musun? Sorulara cevap evet ise O zaman sen dünyada başına bela ve musibeti sardın, ahirette ise yakana yapışıp hakkını alıncaya kadar seni serbest bırakmayacak hak sahiplerini musallat etmişsin demek.

- Nefsini hiç sıktın mı? Yoksa tam bir özgürlük mü verdin? Öyleyse, hep birlikte başarılarını, kazandım zannettiğin kayıplarını beraber irdeleyelim:

a) Suiistimal, verilen nimeti yerinde kullanmama anlamına gelen harekettir ki emanet edilenlerin yaratılış gayesi dışında kullanma şeklinde ifade edilir. Şefkat, merhamet, azmetme dürtüsü, affı, himmet gibi insanlık olarak nitelendirilen vasıfları, yaratıcısına rağmen hesapsızca kullanmanın ikinci ismidir.

b) İsrifat, sebep ve sonuç değerlendirmesinde, ihtiyaç veya olmayanın ölçüsünü ikna eder şekilde ortaya koymak anlamında. **“Zamanında ve kıvamında”** tabirinin dışına çıkmış bir bakış ve hareketle tüketime terk edilen nimetler için kullanılmakta. Hal dili ifadesinde genç, nefsin istek ve arzuları merkezinden yaşadığı içindir, hazır lezzet çekici ve ikna edici bulmakta. Tadı alınan lezzet, tekrar edildikçe alışkanlık haline gelmekte. Alışkanlıklar ise iradeyi zayıflatıp, akli çeldiği için de bağımlılık şeklinde hüküm sürer. Zamanla ihtiyaç olarak

algılanmaya başlar. Ulaşmak yolundaki engelleri göremeyen insan, tekrarlar sonucunda gördüğünün körü durumuna düşer. Haklı olduğuna olan inancı, israf yaptığını inkar ettirir. Bu hal bir hayat tarzı olmakla beraber, seyircilerini de etkiler. Kötülüğe sebep bir konuma düşer.

c) Evhamlardan türeyen zamanın hastalığı, güne psikoloji ve sosyoloji dalını hediye bırakmakta. İslam'ın gerçeğine olan yabancılik, yabancı insanların türemesine neden oldu. Oysa İslam bireysel ve toplumsal, özel ve genel, maddi ve manevi tüm sorulara cevapları barındırmakta. İknasını tabiatında alan bu prensiplerin yoksunu ise kendi gerçeğine inat bir tarzda, sağlıklı ve mutluluk oyunu oynamakta. Kısa sürecek sığınma mekanizmaları ile yol almaya başlar.

Zamanın tekrar dürtüsüne dayanamayan, gerçek yüzünü örtemeyecek bir hal alır. Yollar artık sıkıntılarına açılmıştır. Genç olsa da sonunda bir insandır. Fıtratı gereği, bin bir istek ve arzu, bin bir korku ve endişe, bin bir elem ve acılar içinde kıvrılmakta. Gücü, iktidarı ise bunları karşılayacak bir hiç hükmünde. Bütün bu hallere karşı bir dayanak, sığınabileceği bir sığınak ve her türlü ihtiyacını cevaplayacak bir merciye ihtiyaç hissetmekte.

Cevapsız kalan soruların etkisine dayanamayan genç, yapayalnız, kimsesiz, korumasız bir şekilde kendi gerçeği ile baş başa kalır. Yalnızlık hali zayıflığını, hiçliğini, acizliğini ona sürekli yeniler. Hayatına üşüşen musibet ve sıkıntıların derecesinde dengesini kaybetmeye başlar. Olmayan şeyleri olmuş gibi, olabilecekleri kesin gelecekmiş gibi, olanları ise izlerini hiç silmeme adına hafızasına kodlar. Psikoloji evham üretmeye ve hastalık şeklinde gelişim izlenmeye başlar. Sonuç, psikiyatrik birkaç seanstan sonra, çersizliğin ifadesi olan uyutma ve uyuşturma operasyonu. Bildiklerini unutmak, güvenini yitirmek, hilkat garibeleri gibi, toplumun dışına itilme ile karşı karşıyadır.

d) Taşkınlıkların sonu hapishane veya bağımlı insan yetiştiren eğlence mekanlarıdır. Hapishaneler suçüstü kendini ele verenlerin mekânı. Anlık sıkıntısı olması ile birlikte, aslında elini suçtan kestiği için onun için bir rahmet olmuş. Fakat inancı olmayan veya zayıf olan için tam bir işkence hane hükmünde. Hapishane aslında oraya düşecek kadar zayıflamış birinin elinden tutulması gereken mekân olmalıydı. Aksine, caydırıcılık yönünden hiçbir eğitim, öğretim ve başarıya imzasını atmamış olmanın zaafını yaşamakta.

Üst yönetiminin kalitesini ortaya koyan ölçü olması yanında, yanlış uygulamalar suçluyu bir kat daha suçlu yapmakta. Oradan kurtulanların psikolojik çöküntü içine girmesi ise işin katma değeri. Taşkın adı üzerinde doyumsuzluğu, eğlence mekânlarının sefahat üreten üreticilerine çevirir. İçindeki lezzet hırsı onu hazzına, hislerine, lezzet tutkunluğuna mahkûm eder. Gidişat nefsin isteği doğrultusunda olsa da, yokluğundan yana güzergâh belirlenmiştir.

e) Manevi elemlerden dolayı, uyuşturucu ve içkiyi sığınak olarak kabul etme. İnsan genç de olsa ruh, kalp, nefis, vicdan gibi özellikleri taşımakta. Ruhundaki gelişme,

yayıma ve yücelme meyline imkân bulamamanın sıkıntısını çekmekte. Kâinata ve kendinde tecelli eden kemali ve cemali yansımaları çözmemenin boşluğu içine girmekte. Fitri arayış ve isabet edememenin manevi buhranı içinde kendinden kaçma dışında bir imkânı kalmaz. Vicdanı sızlatacak bir sebep ile karşılaşmışsa, bunu susturmak, dindirmek hayli güç olur. Modern çaresi yine uyumaktan ve uyuşmaktan geçecek anlaşılır. Yine deve kuşu rolüne bürünmek, yine kafaları kuma gömmek, uyuşmak ve kendinden geçip olanları unutmak. Hiç yaşanmamış gibi rahatlamak! İçki, uyuşturucu, hap gibi kendini bitiren anlık rahatların(!) kucağında yokluğa, sefalete, mahkum aday, mahkum adaylar!..

Üstat Bediüzzaman gençliği yorumlarken, olmuş ve olabilecekleri göz önünde bulundurup gençlerin nabzını tutmakta. Bu şekilde işlenen veya işlenebilecek günahların maddi sonuçlarını görünür ve hissedilir kılmak tarzındandır. Bu sebeple Anlattıklarına inanmıyorsanız bu halleri, hastanelerden, hapishanelerden ve kabirlerden sorulması gerektiğinin altını çizmekte; sebep ve sonuçlar ortaya konarken aslında problemin çözümü yapılmakta. Bu sebeple sefahate düşmüş bir genç portresinde İslam dışındaki hayat ve hayatlar değerlendirilmekte. Aksi kabul edilen bakışa, inançlı ve inancını yaşayan genç profili belirebilmekte. **“Her şey zıddı ile bilinir.”** ifadesine parantez açtığımızda, nasıl bir gençlik olması gerektiğini çıkar karşımıza.

“Hayatın lezzetini ve zevkini isterseniz, hayatınızı iman ile hayatlandırınız ve farazle zinetlendiriniz ve günahattan çekinmekle muhafaza ediniz”[\[3\]](#)

Demek, hayattan zevk ve lezzet almak isteyen için iman bir ihtiyaç ve içindeki boşluğu doldurmanın sebebidir. İmansız hayat sahibinin “yaşıyorum” ifadesi, iman etmesi durumunda anlam bulduğunu ifade etmekte. Bir nevi iman, hayata hayat katmadır. İman ve İslâm’ın farzları olduğunu ve bununla hayatın süslenmesi gerektiği. Yasakları var ki günah olarak nitelendirilmekte. Hayatı korumanın yolu günahlardan çekinmek şeklinde ifade edilmekte...

Dipnotlar:

[\[1\] Sözler, On Üçüncü Söz.](#)

[\[2\] age.](#)

[\[3\] age.](#)